

Expunere de motive

a proiectului „Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989”.

1. Necesitatea adoptării proiectului de lege

În iunie 2009 Parlamentul României a adoptat Legea nr.221/2009 care prevede la art.5 alin.1 lit. b) că „orice persoană care a suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 sau care a făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, precum și, după decesul acestei persoane, soțul sau descendenții acesteia până la gradul al II-lea inclusiv pot solicita instanței de judecată, în termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, obligarea statului la :

b) acordarea de despăgubiri reprezentând echivalentul valorii bunurilor confiscate prin hotărâre de condamnare sau ca efect al măsurii administrative, dacă bunurile respective nu i-au fost restituite sau nu a obținut despăgubiri prin echivalent în condițiile Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau ale Legii nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare.”

Este evident că legiuitorul a avut în vedere toate bunurile, atât mobile cât și imobile, deoarece se face vorbire despre bunuri în general, fără a face distincție între ele, ori a distinge, în acest caz, între bunuri imobile și bunuri mobile înseamnă a adăuga la lege. Pentru revindecarea bunurilor imobile existau deja Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 republicată, cu modificările și completările ulterioare și respectiv Legea nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare.”, în timp ce pentru restituirea bunurilor mobile confiscate ca efect al condamnărilor sau măsurilor administrative cu caracter politic nu a existat, până la apariția Legii nr.221/2009, nici un alt act normativ similar. În mod logic nu există nici un motiv ca legiuitorul să reglementeze printr-o a treia lege pentru bunurile imobile și să excludă bunurile mobile. Faptul că legiuitorul vorbește de „ valoarea bunurilor” și nu face nici o distincție

între bunuri înseamnă că acest termen include toate bunurile care au fost confiscate prin hotărâre de condamnare sau ca efect al măsurii administrative, atât cele mobile cât și cele imobile. Legiuitorul a făcut precizarea „ dacă bunurile respective nu i-au fost restituite sau nu a obținut despăgubiri prin echivalent în condițiile Legii nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau ale Legii nr.247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare.” nu pentru a limita sfera bunurilor , ci cu scopul precis de evita posibilitatea de a acorda o dublă reparație pentru aceleași prejudicii în baza a două legi diferite.

Totuși, faptul că în textul legii 221/2009 se face referire la Legea nr.10/2001 și la Legea nr.247/2005 a permis ca unele instanțe de judecată să interpreteze că despăgubirile pentru prejudiciul material se acordă numai pentru bunurile materiale imobile care fac obiectul celor două legi menționate mai sus, în timp ce altele au acordat despăgubiri atât pentru bunurile mobile cât și pentru cele imobile

Ca urmare a acestei interpretări neunitare a legii de către instanțele de judecată Procurorul General a promovat un Recurs în Interesul Legii prin care a solicitat ca instanțele, în hotărârile pe care le iau, să acorde despăgubiri numai pentru bunurile imobile confiscate prin hotărâre de condamnare sau ca efect al măsurii administrative. Acesta a fost admis de ICCJ prin Decizia nr.6 din 15 aprilie 2013 cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.5 alin.(1) lit. b din Legea nr.221/2009. Începând cu aceasta data toate solicitările pentru despăgubiri pentru bunurile mobile au fost respinse de instanțele de judecată.

Pentru respectarea spiritului și a textului legii este necesar ca despăgubirile pentru prejudiciul material să se acorde pentru toate bunurile, atât pentru cele imobile cât și pentru cele mobile. Trebuie avut în vedere că în majoritatea cazurilor beneficiarii prevederilor legii 221/2009 și-au redobândit bunurile imobile pe baza altor legi. Spre exemplu, deportații (persoane care au făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic) după ridicarea restricțiilor domiciliare și-au primit casele înapoi, chiar dacă erau într-o stare jalnică, iar pământul l-au redobândit în baza legii 18/1990 sau a legii nr.1/2000 (legea Lupu) sau au primit despăgubiri pentru el. În schimb pentru bunurile mobile nu au fost despăgubiți în nici un fel. După cum se știe, în 18 iunie 1951, a doua zi de Rusalii, din zona de vest a țării, dintr-o fâșie lată de 25 km de-a lungul graniței cu Iugoslavia, au fost ridicate 12791 de familii, compuse din 40230 persoane și duse în Bărăgan în 18 locații, sub cerul liber. Inițial au improvizat niște colibe, apoi au săpat bordeie în pământ, pentru ca , în cele din urmă obligați de autoritățile comuniste să-și construiască case din

chirpici sau pământ bătut acoperite cu stuf, papură sau paie. Acasă au lăsat gospodării cu utilaje, animale, cereale, mobile, într-un cuvânt gospodării solide. De altfel singura lor vină era că au fost buni gospodari, fruntași ai satelor, care în mod natural s-au opus colectivizării agriculturii, fapt pentru care regimul comunist i-a declarat chiaburi, exploatatori , dușmani ai poporului. După ridicarea restricțiilor domiciliare, după aproape 5 ani de deportare, la întoarcerea acasă, deportații nu au mai găsit nimic, decât niște case dărăpănate. Pentru bunurile pierdute și pentru recoltele pe care urma să le culeagă nu au fost despăgubiți niciodată, în niciun fel.

Menționăm că în spețe asemănătoare au fost acordate despăgubiri și pentru alte bunuri decât cele imobile. Legea nr.9/1998 republicată privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria , semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată în Monitorul Oficial nr.260 din 18.4.2007 la art. alin (1) prevede că „ cetățenii români prejudiciați în urma Tratatului dintre România și Bulgaria ” au dreptul „ la compensații ori despăgubiri pentru bunurile imobile-construcții și terenuri-pe care le aveau în proprietate,” dar și „ pentru recoltele neculese de porumb, bumbac și floarea soarelui, precum și pentru plantații de pomi fructiferi și/sau pepiniere de pomi fructiferi altoiți.” De asemenea Legea nr.290/2003 actualizată privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, publicată în Monitorul Oficial nr.505 din 14.7.2003 prevede la art.1 alin.(1) că „ cetățenii români, deposezați ca urmare a părăsirii forțate a Basarabiei, Bucovinei de Nord și Ținutului Herța, precum și ca urmare a celui de al Doilea Război Mondial și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, au dreptul la despăgubiri sau compensații pentru bunurile imobile avute în proprietatea lor în aceste teritorii, precum și pentru recolta neculeasă din anul părăsirii forțate a bunurilor, în condițiile prezentei legi.”

Prezentul act normativ vizează acordarea de despăgubiri pentru bunurile mobile și imobile pierdute de persoanele care au suferit condamnări cu caracter politic în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989 sau au făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic, confiscate prin hotărârea de condamnare sau ca efect al măsurii administrative. De asemenea se are în vedere asigurarea unui tratament egal pentru toți beneficiarii legii, întrucât , după cum a fost specificat mai înainte, unele instanțe au acordat despăgubiri atât pentru bunurile mobile

Adoptând acest act legislativ, Parlamentul României ar săvârși un gest reparatoriu față de una din cele mai vitregite categorii a concetățenilor noștri. În același timp am confirma politica țării prin care România își arată respectul față de una din cele mai importante valori ale societății, și anume respectul pentru proprietatea privată a fiecărui cetățean al său. Dacă am procedat în felul acesta cu celelalte categorii de cetățeni români considerăm că putem face în acest sens și acest ultim gest reparatoriu.

Menționăm, că în pregătirea acestui important proiect de lege am consultat mai reprezentanți ai Asociației Fostilor Deportați în Bărăgan.

Modificarea și completarea Legii nr.221/2009 în sensul precizării exprese că despăgubirile se acordă atât pentru bunurile imobile cât și pentru bunurile mobile confiscate prin hotărâre de condamnare sau ca efect al măsurii administrative cu caracter politic.

De asemenea este foarte important să poată solicita despăgubiri și persoanele cărora instanțele de judecată le-au respins acțiunile cu motivația că bunurile pentru care au fost cerute despăgubiri sau compensatii erau bunuri mobile.

MINORITATI (small)
MINORITATI - ~~flap~~
GAMN
MINORITATI - ~~flap~~
MINORITATI - ~~flap~~
MINORITATI - ~~flap~~

Marocica Ion Mino
STANCU IONEL MINO
Andea Petru dep. PSD

Strapca Ion dep PSD
Crista Ion dep PNL

Varpa Vasile dep PNL
MIRONICI NICULEA dep. PSD

VANUJAU PAMBUCCIAN MIN

Bengor Ioan P.S.D

MOLNAR ZOLT UNPR

KELENYEN ATILLA UNMR

HORA CRISTIAN PNL

Merha Adrian - tilius la M. no. 47
IBRAM IUSTIN MIN

Ignol Miron Minoritate - PSD

SCUTU MIHA AUREL PNL

MIRASERANU FLORIN PSD

Purec Ion UNPR

CRISTACHE IULIAN UNPR

Nistor Leventin PSD

Mocsa - Oana Simona PSD

Intotero Natalia Elena PSD

Pano Adrianescu PSD

Adrian Vasile PSD

TOCU DAN CAURENTIU ALDE PSD

Alexe Florin PNL